

Bruxelles, den 17.6.2022
COM(2022) 404 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, DET
EUROPÆISKE RÅD, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE
UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

**KONFERENCE OM EUROPAS FREMTID
Fra vision til konkret handling**

"For Europa har mindet om vores fortid altid dannet rammen om vores fremtid. Og det er endnu vigtigere i en tid, hvor det utænkelige atter er sket på vores kontinent. Ruslands åbenlyse forsøg på at gentegne landkortene og omskrive selv de mest tragiske dele af vores historie minder os om faren ved at miste taget om både vores fortid og vores fremtid. Om faren ved at leve i et evigt nu og tro, at tingene aldrig kan ændre sig. At tingene ikke kan gøres bedre. Og hvad værre er: At alt forbliver ved det gamle, hvis bare vi ikke ændrer os. Men det passer ikke! Ved at stå stille, gør vi tilbageskridt."

*Formand Ursula von der Leyen,
den 9. maj 2022, afslutningsceremoni på konferencen om Europas fremtid*

1. INDLEDNING

Det er ikke noget nyt, at Den Europæiske Union rykker hurtigere og længere, når der er behov. Jean Monnet er ofte blevet citeret for at have sagt, at unionen "er skabt af kriser og er lig summen af de løsninger, der er vedtaget for at afhjælpe disse kriser". Disse ord er dækkende for en stor del af EU's historie — ikke mindst i de sidste to år, hvor vi sammen har stået over for en global pandemi og en brutal angrebskrig i vores umiddelbare nærhed. Samtidig har europæerne i stigende grad udtrykt ønske om ændringer og reform og om at arbejde på et forbedret Europa på deres vilkår. Derfor bebudede Kommissionens formand, Ursula von der Leyen, i sine politiske retningslinjer fra juli 2019 en konference om Europas fremtid som en del af visionen om et nyt skub i europæisk demokrati, og gav tilsagn om at følge op på resultaterne.

Konferencen om Europas fremtid, som blev iværksat på Europadagen 2021 og varede et år, var en hidtil uset paneuropæisk øvelse i deliberativt demokrati — den største og bredeste af sin slags nogensinde. Den forbandt mennesker i alle aldre og fra alle lande og baggrunde. Mange af dem havde aldrig engageret sig i EU eller kendte til Den Europæiske Unions institutionelle opbygning. De kom med alle deres forskellige historier og perspektiver, deres forskellige sprog og identiteter og tilkendegav deres forventninger til Europa og vision for fremtiden.

Således afspejlede konferencen og dens deltagere både værdien af og behovet for at inddrage borgerne i udformningen af de politikker, der påvirker deres liv. Den pustede nyt liv i den måde, Europas lagdelte demokrati fungerer på, og viste potentialet ved et reelt europæisk offentligt rum, hvor mennesker i hele Unionen kan engagere sig inden for de områder, der betyder mest for dem.

Det viste sig i måden, hvorpå borgere og institutioner, lovgivere og lægmænd debatterede vor tids grundlæggende problemstillinger og foreslog en række løsninger på områder, som vil definere Europas fremtid: fra klimaforandringer og miljø til digitalisering og demokrati, sundhed, social retfærdighed og lighed, økonomi og sikkerhed, værdier og kultur — og meget mere derimellem. Resultatet var i sagens natur også præget af den aktuelle kontekst og navnlig de sammenfaldende kriser, som Europas er stået over for de seneste to år. Konsekvenserne af covid-19-pandemien for vores sundhed og økonomier gik igen i alle emner, mens Ruslands uprovokerede og uberettigede krig mod Ukraine har sat markant fokus på behovet for et stærkere Europa i verden, som er beredt på at bevare fred og værdier, ligesom det har været tilfældet i mere end 70 år.

Om end konferencen har givet både kvantitative og kvalitative forslag, afhænger dens succes i sidste ende af de forandringer, den kan medføre. I den ånd forpligtede Europa-Kommissionen sig sammen med både Europa-Parlamentet og Rådet i en fælles erklæring af marts 2021 til at følge op på det, der var blevet foreslået — hver især inden for sit kompetenceområde og i overensstemmelse med traktaterne. Formand Ursula von der Leyen gentog dette tilsagn ved konferencens afslutningsceremoni den 9. maj 2022.

Nærværende meddelelse er første skridt på vejen. Den indeholder en vurdering af, hvad der er nødvendigt for at følge op på konferencens forslag, giver et overblik over de næste skridt og fastsætter, hvordan vi drager bedst nytte af erfaringerne fra konferencen og forankre deltagelsesbaseret demokrati i EU's politikker og lovgivning.

2. OPFØLGNING: FRA FORSLAG TIL HANDLING

Forslagene fra konferencen, der er fastsat i den endelige rapport, som blev overdraget til formændene for Europa-Parlamentet, Rådet og Europa-Kommissionen, er vidtrækkende, ambitiøse og fremadskuende. De er struktureret omkring ni temaer med naturlige overlapninger mellem visse af de foreslåede foranstaltninger.

Konferencen: mange forslag, én vision

Et år med arrangementer, borgerpaneldiskussioner og idéer indsamlet online udmøntede sig i 49 forslag og 326 specifikke foranstaltninger¹ fordelt på ni temaer:

- ▶ Klimaforandringer og miljø
- ▶ Sundhed
- ▶ En stærkere økonomi, social retfærdighed og beskæftigelse
- ▶ EU i verden
- ▶ Værdier og rettigheder, retsstatsprincippet, sikkerhed
- ▶ Digital omstilling
- ▶ Europæisk demokrati
- ▶ Migration
- ▶ Uddannelse, kultur, ungdom og sport.

Bag tallene og mellem linjerne i disse konkrete forslag ligger visionen om et Europa, der gør folks dagligdag lettere — på land og i by, håndterer vores generations udfordringer direkte og i sidste ende skaber resultater på de områder, der betyder mest for befolkningen. Fra den mad, som de spiser, til den luft, de indånder, og den natur, de færdes i. Fra adgang til økonomisk overkommelige sundhedspleje, uddannelse og boliger til følelsen af sikkerhed i disse skoler og hjem.

Forslagene indeholder over hele linjen en opfordring til, at Europa holder fokus på at skabe social beskyttelse og retfærdighed, og samtidig bevarer sine værdier og retsstatsprincippet. De understreger behovet for, at Europa samler sine styrker og bruger sin diversitet til at håndtere vor generations store udfordringer som pandemier og krig, den grønne og den digitale omstilling og demografiske ændringer. Endelig er et stærkt og gennemgående tema på alle områder behovet for, at Europa er mere uafhængig og i højere grad i stand til at forsyne sig selv på afgørende områder som energi og bæredygtige fødevarer, materialer og medicin, digitale chips og grønne teknologier, cybersikkerhed, sikkerhed og forsvar. De foranstaltninger, der er foreslået af konferencen, opfordrer samlet set Europa til at blive mere aktiv på områder, som både

¹ Den endelige rapport kan læses på konferencens platform.

kollektivt og individuelt betyder noget for borgerne.

Vurdering af forslagene

Der er brug for en indledende analyse af konferencens forslag for at følge op på den mest gennemsigtige og direkte måde og se, hvad der er nødvendigt for at gennemføre forslagene. **For at denne vurdering skal være troværdig, er det afgørende at bevare den ånd og de ord, forslagene indeholder — uden at genfortolke eller sortere.** Det er, hvad bilaget til denne meddelelse indeholder. De 49 forslag er fordelt på samme tematiske områder som valgt af konferencen, og Kommissionens vurdering fremgår under hvert enkelt område.

Bilaget indeholder fire kategorier af reaktioner: eksisterende initiativer, som dækker forslagene; initiativer, som det er op til Europa-Parlamentet og Rådet at vedtage; planlagte tiltag, hvor der vil blive taget hånd om idéerne, og hvor der vil blive bygget på de nye overvejelser fra konferencen, og nye initiativer eller arbejdsområder inspireret af forslagene, som henhører under Kommissionens kompetence.

Den første kategori er den, hvor Kommissionen allerede er ved at gennemføre initiativer, der direkte svarer til forslagene. Det gælder bl.a. den europæiske klimalov, hvor den retsakt, som skal forankre EU's klimamål i lovgivningen, allerede er trådt i kraft. Eller forordningen om digitale tjenester, som skal sikre, at onlinemiljøet forbliver et sikkert rum, at ytringsfriheden bevares, og at digitale virksomheder fortsat har muligheder. Den omfatter også etableringen af HERA, Myndigheden for Kriseberedskab og -indsats på Sundhedsområdet, der skal ruste Europa til bedre beredskab og reaktion på grænseoverskridende sundhedstrusler. Eller de historiske aftaler, der er indgået om minimumsløn og kvinder i bestyrelser. Den omfatter også konkrete initiativer, som skal styrke Europas internationale partnerskaber og globale rolle, f.eks. via Global Gateway-strategien, med hensyn til investeringer i intelligente, rene og sikre infrastrukturer rundt omkring i verden — i overensstemmelse med EU's værdier.

Den anden kategori er den, hvor Kommissionen har fremsat forslag, som Europa-Parlamentet og Rådet har under behandling. I visse tilfælde sætter dette yderligere skub i lovgivningsarbejdet, f.eks. om den nye pagt om migration og asyl og forordningen om kunstig intelligens eller initiativer, som styrker den cirkulære økonomi på områder som eksempelvis batterier eller bæredygtige produkter. Kategorien omfatter også forslag, der er fremsat som del af Fit for 55-pakken, der er afgørende for at nå Europas klimamål og reducere vores energifafhængighed. Eller vores initiativ om fremme af EU's modstandsdygtighed og teknologiske suverænitæt via foranstaltninger som eksempelvis mikrochipforordningen.

Den tredje kategori omfatter områder, hvor Kommissionen allerede har planer om at fremsætte forslag og vil tage højde for konferencens forslag. Den omfatter bl.a. retsakten om mediefrihed, der sigter på at beskytte mediernes pluralisme og uafhængighed i EU's indre marked, et lovgivningsforslag om at styrke vores forsyning af de råmaterialer, der er kritiske for den dobbelte omstilling, og den nye europæiske innovationsdagsorden. Den omfatter også den retlige ramme, hvis mål er at sætte skub i og lette omstillingen til bæredygtige fødevarer-systemer. Kommissionen vil i de kommende uger og måneder fremsætte forslag, der er en direkte reaktion på visse af forslagene, hvad enten det drejer sig om at genoprette vores natur eller forbyde, at produkter fremstillet ved tvangsarbejde kommer ind på EU-markedet.

Endelig dækker det fjerde område forslag fra konferencen, som er delvist eller helt nye, og som kræver nye initiativer eller forslag fra Kommissionens side. De områder, hvor konferencen har foreslået en ny indsats, omfatter et større fokus på et øget kendskab til mentale sundhedsproblemer og forslag til bedre håndtering heraf i hele Europa. Andre anbefalinger fokuserer på ernæring og fødevarerikring samt forbedret oplysning om produkters miljøaftryk og fokus på dyrevelfærd. Der er ligeledes foreslået en koordineret europæisk tilgang til overvågning af mørkenettet og et skarpere fokus på mining af kryptovaluta.

Opfølgingsprincipperne

Vurderingen viser en klar retning og indkredser områder, hvor Kommissionen har brug for at fremsætte forslag. Det vil Kommissionen gøre på en **så pragmatisk måde som muligt**, enten via lovgivning eller på anden vis. Den vil gøre fuld brug af sin initiativret i henhold til traktaterne under behørig hensyntagen til nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet og reglerne for bedre lovgivning. Det omfatter bl.a. evaluering af den sandsynlige virkning af de foreliggende politiske løsninger, idet det sikres, at de ikke medfører negative konsekvenser, og det undersøges, på hvilket niveau beslutningstagningen er mest effektiv.

Det bemærkes, at der ligeledes er mange områder, som kræver at Kommissionen træffer **ikke-lovgivningsmæssige foranstaltninger**, enten pga. begrænset lovgivningsmæssig kompetence, eller fordi det er den bedste måde at nå de ønskede resultater på. Ligeså er det ikke alle forslag, som Kommissionen har kompetence til at tage videre, og visse forslag bedst kan behandles af andre EU-institutioner eller af medlemsstaterne og lokale og regionale myndigheder.

Det første sæt nye forslag vil blive offentliggjort i formand Ursula von der Leyens **tale om Unionens tilstand** i september 2022 og i den ledsagende hensigtserklæring. Disse forslag vil være at finde blandt dem, der inkluderes i Kommissionens arbejdsprogram for 2023. Visse forslag bør også indgå i de fælles lovgivningsmæssige prioriteter, der aftales mellem EU-institutionerne, og i Kommissionens fremtidige arbejdsprogrammer.

Traktaterne: Udnyttelse af det forhåndenværende og eventuelle ændringer, hvis nødvendigt

I opfølgningen af disse forslag bør **nye reformer og politikker ikke gensidigt udelukke drøftelser om behovet for en ændring af traktaterne**. Ændring af traktaterne bør ikke være et mål i sig selv, og for så vidt angår langt størstedelen af forslagene er der meget, som der kan og skal gøres under de eksisterende traktater. Ligesom medlemsstaternes forfatninger er EU-traktaterne levende instrumenter. EU-institutionerne og medlemsstaterne har løbet af denne Kommissions mandat været enige om at udnytte EU-traktaternes fulde potentiale, hvad enten det har handlet om at tilvejebringe milliarder af vacciner til borgerne rundt omkring i Europa eller kickstarte fremtidens økonomi via NextGenerationEU. I den tid har EU ligeledes fastsat en ambitiøs og retligt bindende kurs mod klimaneutralitet, omformuleret spillereglerne i den digitale verden og hjulpet små virksomheder i at fastholde deres personale under pandemien gennem SURE-programmet. Alt dette har været muligt takket være den politiske vilje, som institutionerne har udvist til at arbejde synkront med henblik på at tackle presserende udfordringer.

Der er ligeledes et uudnyttet potentiale inden for de eksisterende traktater, som kan bruges i reaktionen på konferencens forslag — det gælder navnlig **"passerelleklausulerne" om overgang til beslutningstagning med kvalificeret flertal inden for visse politiske områder**. Ursula von der Leyen opfordrede eksplicit hertil i sine politiske retningslinjer og i talen om Unionens tilstand på områder såsom energi og beskatning og for så vidt angår vigtige aspekter af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik som eksempelvis sanktioner og menneskerettigheder.

Visse af de idéer, der blev fremsat i forbindelse med konferencen, er imidlertid virkelig innovative og kræver, at EU går nye, uudforskede veje. Nogle af forslagene kræver udtrykkeligt en ændring af traktaterne. Der er bl.a. tale om områder som sundhed og forsvar.

Konferencen har skabt en ny dynamik med fokus på fornyelse og forbedring af det europæiske projekt, idet der bygges på dets fundament, som opdateres der, hvor det er nødvendigt. Som fremhævet i Ursula von der Leyens tale til konferencen **vil Kommissionen altid være på samme side som dem, der ønsker at reformere Den Europæiske Union, så den fungerer bedre, herunder om nødvendigt ved at ændre traktaterne**.

I denne ånd ser Kommissionen positivt på Europa-Parlamentets vilje til for første gang at benytte den beføjelse, det fik med Lissabontraktaten, til at foreslå ændringer af traktaterne. Parlamentet har fastsat en række områder, hvor ændringer af traktaterne efter Parlamentets mening bør drøftes inden for rammerne af en **konvention**. Kommissionen er beredt til at spille sin institutionelle rolle fuldt ud i den procedure, der er fastsat i artikel 48 i traktaten om Den Europæiske Union, og navnlig tilkendegive sin holdning som reaktion på en høring fra Det Europæiske Råd.

3. FREMTIDEN: BORGERNE I CENTRUM AF DET EUROPÆISKE DEMOKRATI

Ud over kvalitative og kvantitative politikforslag og drivkraften til reform har konferencen også givet et øjebliksbillede af, **hvordan et europæisk offentligt rum kan blomstre, og hvordan vores demokrati kan beriges på europæiske, regionalt og lokalt niveau** ved at inddrage borgerne. Hundrevis af borgermøder og "kaffemøder" med debatter fandt sted i alle egne af Europa. Nye diskussionsformater såsom den flersprogede digitale platform og EU-borgerpaneler gjorde det muligt for europæerne at dele deres idéer om de emner, som de mener er vigtige for opbygning af vores Unions fremtid. Og den søgte at indsamle synspunkter fra dem, der er sværest at nå, dem, som sjældent beskæftiger sig med politik eller aldrig har stemt ved tidligere valg til Europa-Parlamentet.

En række af konferencens innovative tiltag udgør en vejledning i bedre inddragelse af borgere i fastsættelsen af prioriteter og ambitioner såvel som udformning og udarbejdelse af politikker på europæisk niveau. Ved at bygge videre på konferencen og sine egne eksisterende værktøjer **vil Kommissionen foreslå måder, hvorpå det kan sikres, at borgerne kommer til at spille denne større rolle i EU's politiske beslutningsproces**.

Et centralt og innovativt element ved konferencen var **EU-borgerpaneler**. I alt 800 tilfældigt udvalgte borgere, heraf en tredjedel unge, mødtes til tre deliberative møder hver og kom med anbefalinger. En række medlemsstater organiserede nationale borgerpaneler baseret på samme principper.

Kommissionen vil med udgangspunkt i den succes gøre det muligt for borgerpaneler at debattere og komme med anbefalinger forud for visse centrale forslag som del af dens bredere politiske beslutningstagning og i tråd med principperne for bedre lovgivning. Afhængig af emnet kan disse enten være paneuropæiske eller mindre, målrettede paneler, der skal behandle specifikke politiske emner. Som det var tilfældet med konferencen, bør deltagerne udvælges tilfældigt, men de skal også afspejle Europas diversitet og demografi. Unge bør udgøre en tredjedel af deltagerne. Hvor det er relevant, vil en "borgerrapport" blive integreret i konsekvensanalysen, som opsummerer resultaterne af disse deltager- og samtaleorienterede processer. Hvis alle deltagere er unge, vil det blive kaldt en "ungdomstest". **Det første af denne nye omgang af borgerpaneler vil blive iværksat i forbindelse med talen om Unionens tilstand 2022.**

Den flersprogede digitale platform gjorde det muligt for deltagerne at dele og debattere idéer med blot få klik, ligesom den fungerede som et samlingspunkt for de mange begivenheder, der fandt sted i hele Europa under konferencen. I maj 2022 var der tæt på 5 millioner individuelle besøgende på den flersprogede digitale platform, der var mere end 750 000 deltagere, 18 000 idéer blev drøftet, og mere end 6 500 arrangementer fandt sted.

Som reaktion på opfordringer fra konferencens deltagere til etablering af onlinehøringsplatforme vil Kommissionens **platform "Deltag i debatten"** blive et centralt kontaktpunkt for borgernes onlinedeltagelse og samle alle oplysninger om de mekanismer til inddragelse af borgerne, som Kommissionen har iværksat. Dette nye onlineknudepunkt vil integrere centrale elementer fra konferencens flersprogede digitale platform: direkte udveksling mellem borgere, som takket være eTranslation kan skrive kommentarer på alle officielle EU-sprog — men også onlineafstemninger og deltagerorienterede arrangementer på nettet. Det vil danne grundlag for et nyt økosystem af demokratisk engagement og innovation.

Dette er en del af Kommissionens bredere indsats for at styrke Europas demokrati og offentlige rum. I en tid med stigende konflikter og autoritære styreformer rundt omkring i verden **skal vi mere end nogensinde passe og pleje demokratiet og den demokratiske modstandsdygtighed.** Kommissionen har under handlingsplanen for europæisk demokrati allerede fremlagt forslag, som skal styrke de europæiske politiske partier og sætte dem i stand til at føre kampagner på tværs af grænserne. Det sker som del af en række foranstaltninger, hvis mål er at beskytte valgintegriteten og den åbne demokratiske debat. Den har ligeledes fremsat forslag, som skal bevare og styrke mobile EU-borgeres rettigheder, navnlig for så vidt angår valget til Europa-Parlamentet. På samme måde har Europa-Parlamentet for nyligt foreslået en reform af **EU's valglov** og foreslået at inkludere tværnationale lister i det næste valg til Europa-Parlamentet. Kommissionen vil støtte Europa-Parlamentet i at sikre en aftale om valgret i Rådet.

Dette er også en mulighed for at igangsætte overvejelserne om, hvordan erfaringerne fra konferencen kan bruges til at fremme en europæisk borgeridentitet. Dette vil navnlig indebære en vurdering af, hvordan uddannelse og kommunikation kan give plads til udviklingen af den type engagement.

4. KONKLUSION

Som det fremgår af denne meddelelse og dens bilag, har konferencen givet meget at arbejde videre med, men der er ligeledes meget at tage ved lære af og komme i hu — ikke mindst dynamikken og energien til at forbedre Europa og hjælpe det frem. Om end konferencen er slut, er

arbejdet først lige begyndt med at følge op på de klare forslag om forbedring af Europa og sikre, at alle borgere fortsat kan give deres mening til kende om de politikker, der påvirker dem.

Konferencen har vist, at europæerne er opsat på at skabe en bedre fremtid. De ser Den Europæiske Union som en måde at nå dette mål på og ønsker at opbygge denne Union sammen med valgte repræsentanter. Et Europa med fred og fremgang, retfærdighed og fremskridt; et Europa, som er socialt og bæredygtigt, og som kærer sig, men også tør gennemføre modige politikker til gavn for alle generationer. Deres vision er klar, og mange af initiativerne i denne meddelelse vil sætte Kommissionen i stand til at begynde at omsætte denne vision til konkret handling.

Opfølgning på udfaldet af konferencen er alle de deltagende institutioners fælles ansvar i henhold til deres institutionelle beføjelser og under overholdelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet. Klar og effektiv kommunikation vil være afgørende for denne opfølgning, så vi sikrer borgernes opbakning og opbygger tillid til processen og dens udfald. For at holde borgerne orienteret og fastholde momentum vil der blive afholdt et **feedbackarrangement om konferencen** i efteråret 2022. Dette arrangement vil give lejlighed til at informere om, hvordan de tre institutioner følger op, ligesom der kan gøres status over hidtidige fremskridt. Det vil være en mulighed for at skabe en klar sammenhæng mellem konferencens resultater og de fremtidige aktiviteter, den har inspireret til.